

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters, van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Acuut en levensbedreigend door snel uitdrogen

Colidiarree bij jong kalf

In de vroege ochtend kwam het verzoek om met spoed naar een ziek, slap kalf van vier dagen oud te komen kijken. Onder de betreffende eenlingbox lag een grote plas waterdunne, gelige diarree. Het kalfje lag roerloos met de ogen diep in de oogkassen door uitdroging. De nauwelijks waarneembare, langzame ademhaling was het enige levensteken.

Snel verwarmde ik enkele infuusflessen in een emmer heet water. Vervolgens plaatsten we het kalf op twee pakjes stro. In deze comateuze fase is het lastig de halsader te vinden om het infuus aan te brengen. Goed scheren van de hals en een wat omlaag gerichte kop vergroten de zicht- en voelbaarheid.

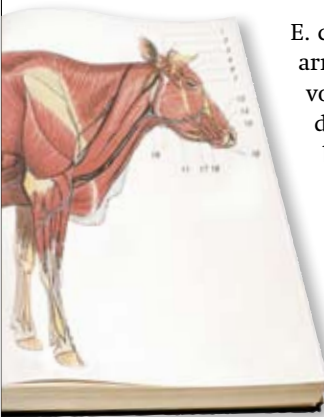
Bij de derde poging kwam het ingedikte, donkerrode bloed langzaam de naald uit, waarop de eerste literfles er als 'stortinfuus' in moest. Zo snel mogelijk de shock opheffen, daarna kon de andere fles er veel rustiger in. Het infuus bevatte naast vocht en elektrolyten ook glucose en bicarbonaat. Via de infuusnaald diende ik tevens een antibioticum en een kortwerkend corticosteroid toe.

Ik nam een mestmonster van het kalf en één van een wat ouder kalf om het op de praktijk met een sneltest te onderzoeken op de aanwezigheid van de *E. coli* bacterie, het rota- en coronavirus en cryptosporidiën. Gezien de jonge leeftijd van dit kalf was een *E. coli*-infectie het meest waarschijnlijk.

Met de veehouder besprak ik de vervolgbehandeling. Extra energie en een antibioticum in elektrolytendrank meerdere malen per dag en een keer per dag melk blijven geven. Alle andere jonge kalveren kregen gedurende vijf dagen colistine in de melk, onmiddellijk na de biestperiode. Ook de preventieve maatregelen zijn doorgenomen. Na de bevestiging van *E. coli* in de test zijn de volgende dag alle hoogdrachtige dieren geënt.

De encyclopedie **E. coli** enterotoxaemie

E. coli enterotoxaemie is een acute diarree bij zeer jonge kalveren. Deze vorm van diarree wordt veroorzaakt door gifstoffen van de *E. coli* K99-bacterie. Soms verloopt een infectie zo snel dat het kalf dood is voor de diarree zichtbaar wordt.

De diarree is waterdun en gelig van kleur. De Vlaamse naamgeving 'geel water' voor deze ziekte is zeer beeldend. Shock door endotoxinen en door uitdroging maakt de ziekte dodelijk

bij kalveren in hun eerste levensweek. De strijd tussen de weerstand van het kalf en infectiedruk door de bijna overal aanwezige *E. coli* begint zodra een kalf geboren wordt. Goed biestmanagement – dit wil zeggen eerste biest van goede kwaliteit, op tijd toedienen, in voldoende hoeveelheden en vaak genoeg (in)geven – is de basis van goede weerstand. Vaccinatie van hoogdrachtige dieren verhogen de hoeveelheid antistoffen in de biest na afkalven.

De infectiedruk wordt laag gehouden door een strikte en consequent toegepaste hygiëne rondom bevalling, opvang, huisvesting, voeding en omgang van het pasgeboren kalf. Mestvrij, huishoudelijk schoon en droog huisvesten van kalveren in eenlinghutten of -boxen helpt infectie voorkomen.